RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1316

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Mandat, Postal ou Chèque	6 $ 00	3.00	1.50	0.50
Người đem đến nhà	6 $ 90	3.50	1.75	0.60
Gửi về tỉnh lẻ	6 $ 30	3.20	1.60	0.60
Trung kỳ và Ai-lao	6 $ 30	3.20	1.65	0.60
Nam-kỳ và các thuộc địa Pháp	6 $ 60	3.30	1.65	0.55
Ngoại-quốc	12$00	6.00	3.00	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

1re page
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne.
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái tật làm dáng của đàn bà con gái nước ta bây giờ

Đàn bà con gái vẫn có một cái tính chất riêng, là muốn tô-điểm cho đẹp người. Tính chất ấy xưa kia cũng vẫn thế, mà không nhiều lắm bằng thời nay, không hại lắm bằng thời nay, nếu không kịp sửa đổi ngay thì cái tính-chất ấy sẽ sinh điều khôn-nan cho gia đình, gây thói xa-hoa cho xã-hội, cái kết-quả xấu về sau, chưa biết đến đâu mà tính trước được.

Ở nước ta bây giờ, con gái mới độ 14, 15 tuổi, nhất là các nơi đô hội, đã biết làm dáng làm đỏm, đánh phấn đánh sáp, tóc đầu thì chải cho trơn, đường ngôi thì rẽ cho thẳng, đến cả giọng cười tiếng nói, bộ đi dáng ngồi, cái gì cũng uôn-éo mà mất cả tính tự nhiên. Đến khi tuổi lớn lên thì cái tính làm dáng cũng lớn lên, trừ những con nhà nghèo hèn không kể, các bà các cô chỉ chăm chăm về một cái mục-đích là cái mục-đích làm dáng làm đỏm mà thôi. Cái tính chất ấy là bởi một cái nguyên-nhân này: Đàn ông thì mong làm công kia việc nọ, nơi tranh danh cũng nhiều, chốn đua tài cũng lắm, nào là gánh nhàn về đường công danh, nào là đua nhau về đường thể-lợi, hoặc đem tài lực ra mà đẹp yên vũ-trụ, hoặc đem tâm lực ra mà giáo-dục anh-tài, làm cho rõ mặt phi thường ở trong xã-hội, vũ-đài của đàn ông không thiếu gì nơi vậy. Còn đàn-bà con gái ta học-vấn đã ít, kiến văn lại hẹp, chỉ lo hết bổn-phận ở trong gia-đình không có trách-nhiệm gì ở ngoài xã-hội, thế mà muốn thì không thì khéo, khoe giỏi khoe tài, để thỏa cái tính tự-lắc chúa mình, thì phải đem cả tâm lực, chú cả tinh thần vào một chuyện tô-điểm nhan sắc: nào ngọc nào vàng, nào son nào phấn, nào hoa tai, nào hạt vàng, nào xuyến tay, nào vòng cổ, tóc đầu ngắn thì phải mượn đuôi gà, lông máy rậm thì phải đánh lá liễu, quần-áo phải cho bóng bẩy, nào hàng tây, nào hàng tàu, khi-dụng phải cho hoa-hòe, nào ô-dầm, nào guốc khảm, đồng hồ đeo tay, khăn ren quàng cổ, hàng giầy cũng sắm, thức gì đẹp cũng mua, mất công mấy cũng không nề, tốn tiền mấy cũng không kể, lại may gặp lúc thủy lục giao thông, vãng lai tiện lợi, đồ hàng hóa đem đến đã nhiều, đồ xảo-nghệ bán ra cũng lắm, thành ra cái lối tiêu tiền của các bà một ngày một mở rộng, mà phong-trục một ngày một thêm xa-hoa, đó là một việc rất đáng lo cho trong gia-đình và cho trong xã-hội ta đó.

Có người nói rằng: công, dung, ngôn, hạnh, là bổn đức của đàn-bà, thế làm sao đàn-bà lại không nên tô-điểm? Không phải thế đâu, dung nghĩa là tấm rửa cho sạch sẽ, ăn mặc cho gọn-gàng, nói năng cho dịu-dàng, cử chỉ cho nhàn-nhã, chớ không phải là son tươi phấn mận, áo lượt quần là, như các tô-điểm của các bà bây giờ đâu. Đức Khổng-tử nói rằng: đã dung hồi dâm nghĩa là tô-điểm lắm thì chỉ xui lòng dâm-dục; thầy Chu-tử nói rằng: thế, thiếp thường kị điểm trang, nghĩa là vợ và hầu không nên cho tô điểm bóng-bẩy quá. Xem hai lời cách-ngôn ấy, thì biết rằng đàn-bà tô-điểm quá không những là tổn công phu, hại tiền bạc mà lại còn sinh ra nhiều chuyện không hay nữa.

Các bà nào nhờ duyên may số tốt, lắm bạc nhiều tiền, muốn tự phụng cho phong lưu, sắm sửa cho thích chí, thì tuy ở trong gia-đình cũng không hại gì, nhưng mà mở lời ăn chơi, bảy đường xa xỉ, thì cũng là một việc không hay cho xã hội. Còn có bà gia-tư thì cũng thường thường, sinh-nhai cũng không lấy gì làm dư dụ cho lắm, thế mà cũng làm bạn với bụt, đánh đu với tình, thấy ai mặc cách gì lạ cũng lo bắt chước, thấy ai có hàng gì mới cũng lo tìm tòi, bước chân ra đường, thì lo bằng chị bằng em, trong nhà không sắm thì phải đi vay đi mượn; vay lãi sắm đồ, chuyện ấy đã làm bia miệng, tiêu tiền quá độ, khổ kia liền đến sau lưng; về-vang với chị em chưa được một ngày, mà để vạ cho chồng con ở ngay trước mắt, tô điểm mà hại đến như thế, thì còn nên tô-điểm làm gì.

Nên nghĩ rằng mình là chỉ-mẫu một nhà, hay là nội-trợ một nhà, là nhờ mình gây nên, phải tùy gia phong kiệm, hết sức sanh-trị, làm cho chồng con được yên vui, nhà cửa được vững-vàng, phúc lộc của các bà ở đó, thì danh-giá của các bà cũng ở đó, cần gì phải đua nhau về dấu thơm Nhật bổn, phấn trắng Hoa-kỳ, nay ô-tô mai trường hát. Và lại đương buổi tân-học mở mang, nữ quyền phát đạt, giúp cho tổ-quốc tiến bộ, bọn quần-thoa mình cũng phải ghé một vai, muốn cho xứng đáng cái nhân-cách với cánh tu-mi thì phải lấy mất tinh mà xét cuộc đời, đem lòng công mà lo việc nước, giữ kiệmước gây nên phong-hóa tốt, làm khuôn phép cho lũ trẻ con theo, đó là trường tranh danh của các bà đó, cần gì phải khu khư về việc tô điểm nhan sắc làm chi.

Người Âu-châu bước chân vào đất Đông-pháp, ai cũng khen đàn-bà Annam tính nết nhu-thuận, làm ăn siêng năng, biết lấy cần-kiệm mà trị gia, biết đường buôn bán để sinh lợi. Bây giờ các bà giữ được những nết tốt như lời người Âu-châu khen đó, thì tức là danh giá các bà ở đó, các bà hơn người cũng ở đó, thế thì so với cái bọn mượn son phấn để hơn người, chẳng đã hơn gấp trăm gấp nghìn ư?

Trong các sách chữ nho dạy con gái, như là sách Nữ-huấn, sách Nội-tắc, sách Minh-tâm, sách giáo-nữ đi-qui, cũng đều ân cần về chữ kiệm; sách giáo khoa tây nói về việc dạy con gái, cũng ngăn cấm tỉnh ham muốn bắt thường để bớt sự tiêu pha, thế thì cách ăn ở của đàn bà, hiền triết đông tây xưa nay khuyên dụ cũng đã trăng tỏ, cớ chi nên coi làm trầu bù mà quên lãng đi vậy.

HOÀNG-TẤN-ĐỘ.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 24 Août 1923

Dư-luận đối với bức thư trả lời của nước Pháp

Các tạo báo nước Pháp, cả các báo xưa nay thường bênh đỡ cái chánh-sách của quan Poincaré cũng khen bức thư của nước Pháp trả lời lại nước Anh. Các văn báo khen cả lời lẽ và ý-tứ trong bức thư ấy.

Báo *Liberté* có nói quan Poincaré nói rằng nước Đức chưa trả nợ nước Pháp, thì nước Pháp không có thể trả nợ Đồng-minh được, thế là ngài nói bằng ngay đến đều cốt yếu vậy. Báo ấy lại nói: Về việc ấy, thì Đồng minh liệt quốc có quan hệ mật thiết với nhau.

Mấy tờ báo nước Anh về đảng Cấp-tiến và đảng Lao-động có ý bới móc trong bức thư của nước Pháp để tìm lấy những điều làm cho hai nước Anh Pháp sinh ra mâu thuẫn với nhau. Song đại đa số các báo đều lấy làm lạ mà. Báo nào cũng công-nhận rằng bức thư của quan Poincaré lời lẽ ôn tồn, không có tuồi hại được cuộc thân-ái của hai nước. Các báo nói: Nếu hai quan thủ-tướng hai nước có dịp bội kiến với nhau chắc là sẽ gây được nhiều điều hay.

Dư-luận nước Bỉ cũng khen rằng lời lẽ trong bức thư cùng các khoản của chánh-phủ Pháp yêu-cầu rất là phải chăng.

Việc nước Đức

Đại tướng Dégoutte hạ lệnh bắt hội Deutch Chrenlegion phải giải-tán.

Sau khi viên thủ-tướng và viên thượng-thư Tài-chánh nước Đức hội-nghị với nhau, viên Ủy-viên coi về việc nhập-cảng xuất cảng có lại cáo cho các báo một bài nhắc lại rằng ai gửi tiền tệ cùng là các giấy bồi-đoái tiền ở ngoại-quốc sẽ phải phạt. Trong bài ấy lại nói người Đức có tiền-tệ ký tại ngoại-quốc, thì cái nghĩa vụ là phải đem ngay về, ai có tiền-tệ không đúng đến thì phải đem nộp tại nhà Quốc-hội ngân hàng.

Cái hiện tình nền quốc tại nguy-ngập hơn.

Tòa nội-các hầu quốc Bavière quyết-nghị rằng trong năm 1923 này chánh phủ sẽ tịch-biên cả thóc lẫn của tư-gia.

Tại hội-đồng các quan thượng thư

Trong kỳ các quan thượng-thư hội nghị mới rồi, quan Chéron thượng-thư bộ Canh-nông có nói lúa mì gặt tại Pháp trong năm nay được độ 79 triệu quintaux. Nếu các phương-sách đặt ra để giữ gìn cho thóc lúa khỏi tiêu dùng phi phạm vẫn thi-hành như bây giờ, thì nước Pháp đủ lúa mì dùng không phải mua ở ngoài.

Quan Công-tác bộ Thượng-thư Le Troequer có nói ngài sẽ ấn-định lại tiền cước vận-tải các nông-sản cho nhẹ hơn. Ngày 25 Août này bắt đầu thi-hành.

Việc nước Áo

Nước Áo vẫn giảm số quan chức. Từ ngày 14 Juillet đến ngày 12 Août, 916 viên chức bị bãi-dịch. Số thợ thuyền thất nghiệp vẫn nhiều. Ngày cuối tháng Février mới rồi số người thất-nghiệp được tiền phụ cấp là 167.417. Đến cuối tháng Juin có 92.058. Cuối tháng Juillet có 89.349.

Cavite, ngày 19 Août 1923

Cháy mất 800 tòn-nô dầu hỏa

Tin San Pedro. — 500 tòn-nô dầu hỏa bị cháy, Tổn hại một triệu đồng

Việc nước Ái-nhĩ-lan

Tin Dublin. — Chánh-phủ Ái-nhĩ-lan tổng giam ông de Valéra.

Kỷ-niệm quan Harding

Tin San-Francisco. — Hội-đồng kỷ niệm quan Harding định quyên lấy 500.000 đồng để dựng kỷ-niệm đài ông Harding.

Động đất

Tin Catare Cicile. — Sáng hôm 19 có động đất dữ dội. Dân sự khiếp sợ, song không có tổn hại chi cả.

Tin đồn Stresseman bị hại

Tin Berlin. — Có tin đồn viên thủ-tướng Stresseman nước Đức bị hại, nhân đâu có phần nào đúng nhưng xét ra Stresseman vẫn bình yên.

Cavite, ngày 21 Août 1923

Hỏa tai

Tin Tororito. — Nhà khánh-sạn Wano cháy. Làm người chết.

Tàu bay rơi, người chết

Tin Permacala, — Một cái tàu bay chở hành-khách rơi cách Nam-bộ đất Pensacola 40 dặm, Bốn người đàn ông, và một người đàn bà bị hại.

NƯỚC ANH CÓ NHƯỢNG CÁC ĐẢO ANTILLES CHO NƯỚC HOA-KỲ KHÔNG ?

Nhiều nhà chánh trị nước Anh bàn việc nhượng thuộc địa Antilles cho Hoa-kỳ để trừ nợ. Nhiều chánh-đảng có ý hoan nghênh việc ấy, vì người Anh xét ra nước Anh chi-tiêu về các đảo ấy nhiều mà không lợi gì cho nước Anh cả. Nước Hoa-kỳ thì lại muốn được các đảo ấy. Nay đem nhượng đất ấy cho Hoa-kỳ thì vừa được lòng nước Hoa-kỳ, mà tại không phải mất tiền trả nợ nữa.

M. Robert Marra nghị-viên ở đất Ecosse có báo cho quan thủ-tướng Baldwin nước Anh biết rằng nay mai tại Nghị-viện ông sẽ hỏi chánh-phủ câu hỏi sau này:

« Ở Hoa-kỳ có một đảng đề xướng việc nước Anh nên nhượng các đảo Antilles cho Hoa-kỳ để trừ nợ, chánh-phủ có biết hay không ?

« Chánh-phủ đã xét cái vấn-đề ấy chưa và chánh-phủ có ưng thuận không ».

MỘT ÔNG VUA ĐẠI LƯỢNG

Một hôm đức Gustave V vua nước Thụy-điển bây giờ mở thư thấy một cái thư chữ đàn bà viết như sau này:

« Minh ơi, ngày hôm thứ hai này, hồi 6 giờ chiều, thì nào mình cũng đến nhé. Tôi sẽ đợi mình ở Odins Place đến 7 giờ đấy. Thế nào cũng đến nhé ! Ký tên : Estelle. »

Lúc ngài sắp mở thư ra thì nhà bếp đang ca-phê. Ngài đọc mấy câu ấy bưng chơi không nhịn được, quên cả ca-phê không uống.

Sau ngài truyền nt ật lại cái phong-bì đề ngài coi lại, thì thấy dưới mấy chữ « *Đức Gustave V* », có mấy chữ « n° 287, Svenssen » bằng chữ nhỏ mà dấu nhà Bưu-điện đóng đè kín đi, trông không rõ chữ, thì ra bức thư ấy của nàng Estelle gửi cho chồng tên là Svenssen lính thầy ở thiết-giáp-hạm đặt tên là « *Đức Gustave V* ».

Đức Gustave V biêu chuyện, liền phán quản-thần điện cho quan chưởng tàu « *Đức Gustave V* » cho phép chú Svenssen nghỉ ngày hôm thứ hai, để cho nàng Estelle khỏi đợi chồng vô ích.

Thuốc chữa mấy chứng cấp cứu

(Tiếp theo)

Bài chữa thuốc phiện

Người ta chữa chứng này thường cho uống vị thuốc để nôn ra, nhưng đã chết đợ rồi, còn hơi sức đâu mà nôn. Nên đặt người ấy xuống đất để lấy khí lạnh, rồi lấy ngay bông gạo đem đốt đi tán nhỏ rây kỹ, lấy cân cho lấy ba đồng cân, và muối trắng một đồng cân, lấy nước đun sôi để nguội, hòa hai vị ấy quấy lên cho đều, hòa vừa chớ đặc quá lỏng quá, sẽ đổ từ từ vào miệng cho nuốt vào bụng được, đầu nhồi lên cũng còn chữa được, chớ thấy mắt mạch tắt hơi người lạnh chết rồi mà bỏ.

Tôi xem sách Tàu có thấy chép rằng những người đi làm thuê cấy-gặt, họ nổ rằng mở áo-quan ra thình thoảng lại thấy có cái thây nằm sấp hoặc nằm nghiêng, họ hỏi ra thì toàn là những người nằng thuốc phiện mà chết cả, là chôn xuống đất nhờ được khí lạnh, bả khí thuốc phiện mà nỗi sinh sống lại, cựa đạp hòa ra nằm sấp nằm nghiêng Tôi xem sách thấy thế, tôi mới gọi bọn bóc mả thuê lại, hỏi : các người đi bốc mả có thấy cái thây nào nằm sấp nằm nghiêng không? thì họ nói rằng có thấy cái thây nhà anh Mỗ nằm sấp mà có chân lại như là qui phục. Tôi liền đến hỏi người quen nhà tên Mỗ, thì tên Mỗ ấy quả nhiên uống thuốc phiện tự tử thật. Sau tôi lại bảo bọn ấy nể tử rầy có thấy cái thây nào nằm sấp hoặc thấy khác thường thì báo tôi và mách tên nhà ấy cho tôi biết thì tôi đãi tiền. Được hai ba năm họ lại mách tôi có nhà ấy cái thây cũng thế. Tôi hỏi ra thì người ấy cũng chết vì uống thuốc phiện. Tôi hỏi chết từ bao giờ và bao giờ mới chôn thì họ nói đến sáng mới biết rằng chết mà đến trưa bóm sau thì chôn. Thế thì ra chết đã ngoại ba mươi giờ rồi mà sống lại.

Đến mấy năm sau tôi xem một quyển lịch Tàu thấy chép bài thuốc và trị nghiệm thần hiệu trên ấy, nhưng tôi chưa từng chữa ai. Ai có thấy người nào chết về nghiệp ấy thử ấy chữa xem. Quyển lịch ấy lại nói rằng, phàm ai ấu phải thuốc độc hoặc vị độc gì cũng uống bông gạo là khỏi cả duy không phải dùng muối trắng.

Tôi tưởng vị bông gạo và muối trắng cho người mắc bệnh nghiện phiện ấy nông dân có khi cũng khỏi được. Ai hãy thử xem sao ?

Bài thuốc chữa chó dại

Tôi lại nhớ xem lịch Tàu một năm thấy chép rằng: « Có một chiếc đò đọc chở hành-khách, đi đến một bến kia, các hành-khách lên bến ăn cơm, có một người phải chó dại cắn, kịp lúc xuống thuyền phải cơn điên ngay. Trong thuyền sợ hãi, trói người ấy lại để ngồi riêng một nơi. Có một người bảo bạn người bị chó cắn lấy rằng anh ta biết thuốc chữa bệnh ấy, nếu cho bẩy nhiêu bạc thì anh ta chữa khỏi ngay. Người kia nói : Ở đây chỉ có vài lạng xíu làm phúc cho. Người biết thuốc nhất định đòi nhiều. Sau cả thuyền cùng tức giận, Bàn nhau đem trói người ấy vào với người bị chó cắn. Bấy giờ anh chàng ấy mới vạn lạy xin chữa. Thuyền mới lại đậu vào một bến, anh ta lên bốc thuốc. Ai nấy cùng xét xem những vị thuốc gì, thì là bài *Nhân-sâm bại độc* gia thêm tứ-chúc một nắm, thế mà thôi. Sắc lên uống hết là con điên tỉnh ngay, rồi khỏi, chẳng phải bài thuốc gì nữa.

Ấy quyển lịch ấy chép thế, ai ở nhà quê xa nhà thương mà phải bệnh ấy thử đóng xem.

Thọ-Sơn

HÀI ĐÀM

Cạo râu

Người nói :

Ngày nay nhiều người thích cạo tuột râu đi cho nhẵn nhụi là cốt ý để hớn khỏi rậm mà... (bẩn nhiều bà biểu đồng tình !).

Kẻ cãi :

.... là lập mưu để các bà hết chỗ mà *nắm rậu* các ông (chắc cũng lắm bà phản-nàn đấy !).

Kết luận :

Kẻ tán nhảm này dám đoán già ngay rằng : cái mục-đích *trại rân* là quyết nhiên khiến cho thiên-hạ chẳng còn lấy đâu mà bình-phẩm những ông nào *không mồm, không mép*, hay ông nọ *quắp ra* với *quắp pào* gì nữa ! !

H. V.

GIÓ BÃO Ở PHI-LUẬT-TÂN VÀ Ở TRUNG-HOA

Về trận bão mới rồi nay lại tiếp được tin tức như sau này :

Tin Manille 21 Août. — Gió bão ở trung-bộ đảo Lạçon lần hại hơn một triệu *pesos* Ở Ba-asan và Pampanga mưa chìm *poaces* nước. mưa luôn trong 24 giờ, ruộng đất ngập lụt hết cả. Nhân-dân phải kéo nhau đến ẩn tháu tại các chợ bán. Đương điện-báo nhiều nơi bị đứt, không thông tin với 22 xã trong tỉnh Luzon được.

Tin Hương-cảng 21 Août. — Trong trận bão ở Áo-môn ngày hôm qua hơn một trăm người chết đuối một trăm người hoặc chết hoặc hoặc bị thương. Bộ ba cũng sái đi bị đắm. Nhà đò nhiều người chết hợp.

Cuộc thi thơ

Của Nhóm-thi-Quyên xã-tắc

Thơ thi

CCCCXCVII

Nghĩa nầm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu còn ghi chốn Nhị, Nùng.
Đạo Khổng rõi truyền tăng đất tắc,
Rừng nho lan rộng khắp trời Đông.
Muôn thu hương lửa từ Trần, Lý,
Một áng thi thơ giống Lạc, Hồng.
Âu, Á bao phen thay đổi mãi,
Mà nền nho học đẫn tôn sùng.

Vân-am, Phạm-khắc Ich
13, Rue du Calvre, Nam-định

CCCCXCVIII

Nghĩa nầm văn vật đất Thăng-long,
Cái cuộc tang thương trải mấy vòng;
Miếu vũ ỷ quan nề nếp cũ,
Xuân thu thường tự khói hương chung.
Sao khuê sáng vặc in dòng hải,
Đàn hạnh hương thơm tỏa nội Nàng.
Muôn thuở giống nòi hoa nở lạc,
Chang lình tả khí nhác trời đông.

Ng-diễn-Thịnh
Từ-kỳ, Hải-dương

CCCCXCIX

Nghĩa nầm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ta đây vượng khí chung.
Hương Lộ đèn Lê nền quốc-lễ,
Dường Khản cửa Lễ nếp nho phong.
Kia bia tiến-sĩ hai hàng dựng,
Nọ gác khuê văn bốn mặt thông.
Trải mấy gió mưa đầu bể cuộc,
Vẫn tro sông Nhị với non Nùng.

Thu-giang, Ng-quốc-Cư
Secrétaire à la Mairie Hanoi

D

Nghĩa nầm văn vật đất Thăng-long,
Phố Giám tường vây miếu chính trung.
Sấp cũ Lý triều xây tạc lại,
Nền Nho Khổng thị phụng thờ trong.
Hồ vuông trước mặt pha màu biếc,
Ngói chếch đầu hiên nhạt sẽ hồng.
Đã tám trăm năm người bốn cõi,
Nửi hàng sáng Nhị bọc tây đông.

Trần-đình-Thọ
51 Avenue Général Brault, Hanoi

DI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Nguyễn,Lý,Trần, Lê miếu mạo chung
Đất Việt đằng vân cùng đất Lỗ,
Non Nùng đối trỉ với non Nùng
Văn-minh Đông-Á đang mưa gió,
Học-thuật Tây-Âu đã mấu mống.
Hoài cổ nhờ câu « văn bất tại »,
Biết công thầy Mạnh có còn không ?

Ng năng-Tĩnh
38, Hàng Song, Nam-định

DII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu thành Nam bóng nguyệt lồng.
Rọng vẻ sao Khuê trên gác tía,
Rợp nền đàn hạnh dưới vườn hồng.
Nhị Nùng còn vững hàng bia đá,
Hán Việt cần chi dấu cột đồng.
Trải Lý, Trần, Lê nền nếp cũ,
Rằng nho sơn đầu vẫn xa trông.

Đốc-ký, Đinh-gia-Khánh
94, Rue des Eventails Hanoi

DIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây nền tự Lý-công.
Rõ rỡ cung tường nền phú-nghị,
Trang nghiêm của thánh vẫn tôn sùng.
Kìa hồ nước biếc làn sóng Nhị,
Nọ cột kinh-thiên vững núi Nùng.
Hỏi khách văn-minh qua đó tá !
Vào xem bia đá có mờ không ?

Bình-lục, Đặng-đình-Tấn
12, Rue Duvigneau, Hanoi

DIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long
Miếu Không gây tự Lý-thành-công.
Chính phủ cùng tường coi cửa Giám
Xuân thu hương khói thấp non Nùng
Dòng Thù tưởng đấy, tuồn đôi ngả
Bóng Cối ngờ đây, một một vùng.
Tang hải rằn còn rền nếp cũ,
Mấy tòa rực rỡ chói trời đông.

Trần-thường Thông
311, Rue du Toukin, Haiphong

DV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Từ chỉ bia truyền Lý khởi công.
Cửa Khổng tường cao cung khuất cỏ
Nét Nùng mạch dẫn tú linh chung.
Rõ ràng chính-phối tôn đôi bậc.
Sau trước khanh-phu kính một lòng.
Nghiễm bát theo đời tuy phận gái,
Nên văn cũng góc ở tôn sùng.

Vũ-thị-Quỳnh
Làng Lương-xá, Nam-định

DVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Hương khói dài lâu với Nhị Nùng.
Giếp nước đỡ nâng nền xã tắc.
Dạy dân tô-điểm một non sông.
Núi ân chết với lưng trời Bắc.
Ngọn nguồn nghĩa chân hòa khắp cõi Đông
Ơ ơng bèu rừng-nho treo tấm đó.
Con Hồng, cháu Lạc phải soi chung

DVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gây nền tự Thành lông.
Sắm nắt cỏ cây mền thấy nhuộm.
Ngay ngo cung miếu sắc rêu phong.
Cương-thường bao độ bền chân vạc
Nghi-lễ muôn đời nghìa mật trồng.
Tiêu biểu Rừng-nho nguyên vẫn đó.
Lâu dài rỡ rệt với non-sông.

Mai-lâm, Đặng ngọc-Nhĩ
Giáo-học Quảng-yên

DVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu ngưng-nga chốn Nhị Nùng.
Gốc Lý cành Lê nền cố-quốc.
Sân Trình cửa Khổng nếp nho-phong
Soi gương kim cổ dòng khoa-giáp.
Nệm cỏ non sông giấc mộng-hồng
Cuộc thế xoay-vần đều biến đổi.
Cương-thường vẫn giữ khói hương chung.

Tô-chi-Mậu
Giáo-học Sơn-hộ

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

6, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 709

Lời nghiệm máu mủ, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng ánh hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh máu.
Bệnh đau sự dậy, đau ruột.
Bệnh đàn bà.
Nói được tiếng An-nam, không phải đứng thông-ngôn. Thợ bạc, thợ nhẫm, thợ bẩy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 13 giờ trưa, có bạn ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa.
3095

Giới thiệu sách mới

TÒA ÁN LƯƠNG-TÂM

của ông Vũ đình-Long soạn

Giá bán Op.30

Ai đã từng đi coi diễn tấn tuồng « Chén-thuốc-độc » và đọc qua bản « Tây-vương tân-kịch » tất cũng đã biết cái biệt tài soạn kịch mới của ông Vũ-đình-Long. Nước ta bây giờ đương vào cái buổi thâu-thái văn-học tư-tưởng của Đại-pháp vào trong nước mình, từ học-thuật văn-chương cho đến cả nghề kịch tây nữa; mà việc ấy cũng là cần thật, thiết thời mà có ích thật. Quốc-văn ta, mỹ-thuật ta, từ lưu-truyền được chút tinh-túy của Văn-học đời xưa lại thì tất phải thâu-nhập các thể-cách, các lối lăng của người Đại-pháp là một nước văn-minh tân tiến nhất trong thế-giới bây giờ mới mong có ngày thành-lập, có ngày chấn-hưng được; nhưng thử hỏi trong văn-giới ta, trong mỹ-thuật giới ta đã hỗ dễ được mấy người đã cái tư-cách có thể thâu-thái những cái tinh hoa đó, chịu gia công nghiên-cứu đến nơi đến chốn mà tập luyện cho xứng đáng cái danh-sắc là một nhà văn-sĩ mới, một nhà soạn kịch mới chăng ?

Ông Vũ-đình-Long thật đã có công nghiên-cứu về các lối kịch tây, coi bản kịch « Tòa-án lương-tâm » của ông soạn đây đã biết lối văn ông có tập-luyện văn-kịch tây nhiều lắm; mà bản kịch này lại chính là chăm đổi vào cái ác-tục dâm-bôn của người đương thời mình đây mà kết-cấu, bèn cái gương xấu cho thiên-hạ lấy làm nhơ nhuốc mà biết tránh, lấy làm ghê gớm mà biết sợ, thì nhân-tâm thế-đạo vị tất không có bổ ích được một vài phần.

Cái thể lực văn chương qui vì có xúc cảm người ta làm lành mà tránh ác; nên xưa nay các nhà trước thuật có giá-trị, về luận lẽ thì vẫn gì, là quyền sách nào, lối lăng thì nhiều mà chủ ý đều không ngoài một nghĩa khuyên điều hay răn điều dữ; đọc bản tuồng « Hoa-tiên » bản tiểu-thuyết « Tái-sinh-duyên » thì ai cũng phải khen ngợi khinh phục cái khổ-tâm, cái hy-hạnh của các bà hiền-nữ đời xưa; vậy chắc đọc những bản kịch như bản này ai cũng phải nhiếc mắng cảm ghét mấy con dâm-phụ đời nay. Ấy văn-chương có ích cho người ta là thế.

Bản quán cũng vì một cái chủ ý thế mà vui lòng giới-thiệu cùng các bạn độc giả bản kịch mới này.

B. Q

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	27 độ
15 giờ	30 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 25 Août 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 80.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 23 Août 1923* : 3°/₀ 56.95 — 5 °/. 1915 1916 75.85 — 4./. 1918 62.40 — 5 °/. 1920 92.95 — 6 °/. 1920 88.70.

Quan Phó Toàn-quyền Phi-luật-tân qua Hanoi. — Quan Phó Toàn-quyền Gilmore xứ Phi-luật-tân cùng với bà quan bác-sĩ Wade, Lopez, Rizal-thân qua Haiphong, ngày thứ sáu có lên Hanoi chào quan Phó Toàn-quyền và quan Thống-sứ. Buổi tối các ngài lại về Haiphong. Nguyên là các ngài ở Phi-luật-tân sang Tân-gia-ba dự hội đồng xét các bệnh ở xứ nóng họp kỳ thứ năm.

Quan Phó Toàn-quyền Gilmore thì có cái chức trách khảo-cứu về vấn-đề dạy vệ-sinh và bảo-thủ vệ-sinh cho công-chúng, các quan bác-sĩ đi với ngài thì khảo-cứu về vấn-đề bệnh phong ở Phi-luật-tân.

Những người dùng xe máy mô-tô nên biết. — Quan Đốc-lý Hanoi nhắc lại các nhà dùng xe máy mô-tô, các thể lệ trong điều 302 lệ luật tuần cảnh thành-phố có cấm không được cho các xe máy tự động kêu mạnh chạy trong thành-phố. Vì có nhiều người dùng xe mà không có ống giữ cho êm tiếng, hơi phụt mạnh quá mà sinh ra nhiều sự rắc rối cho các xe ngựa.

Một thư-ký ngạch bính. — Bản quán được tin rằng quan bính hiện cần đến 150 người thư-ký ngạch khố đỏ.

Những thể-lệ cốt yếu vào ngạch ấy là :

1° Hạn tuổi từ 20 đến 30,

2° Giấy khai sinh.

3° Giấy hạnh kiểm.

4° Giấy nhận thực rằng không phải can đảng việc nhà.

Có đủ các giấy ấy thì cứ việc đến sở mộ lính ở Hanoi đường cửa đông (Rue Maréchal Joffre) và muốn hỏi thêm điều gì thì cứ hỏi tại quan binh chánh sở ấy, sáng từ 8 giờ rưỡi cho đến 8 giờ.

Nghe đâu trong số 150 người ấy quan binh sẽ kén một phần cho sang Pháp

Xin học ở trường Nữ-học Brieux. — Bà Đốc trường Nữ-học phố hàng Cót bá-cáo cho các ông các bà trong thành-phố biết rằng đến ngày thứ sáu và thứ bẩy (31 Août và 1er Septembre) thì nhận các đơn xin học từ 8 giờ cho đến 11 giờ sáng, buổi chiều không nhận đơn.

Những giấy cần phải gửi là :

1° Giấy xin học (demande d'admission);

2° Giấy khai-sinh (acte de naissance) :

3° Giấy làm chứng đã chủng đậu rồi (certificat de vaccination).

Ai không có đủ ba thứ giấy ấy thì không nhận đơn xin học

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có mấy lời trân-trọng cảm tạ các quan, các cụ, cùng các ông, các bà, đã có lòng hạ cố chứa huốn và phúng viếng chúng tôi đi đưa đám phu-quân, thân-phụ chúng tôi hôm mười ba tháng bảy ta vừa rồi.

Trong lúc tang gia bối rối, còn nhiều điều sơ-suất, dám xin các ngài lượng xét mà rộng thứ cho.

Vị vong nhân : Mme Ng-hàn Khả

Cô tử : Ng-loãi-Đỉnh

Ng-thị-Huyền

Đồng gia-quyến đẳng bái tạ.

Thuyên chuyển trong ngạch tòa Sứ. — M. Trịnh xỹ-Trinh, tham tá hạng tư ngạch tư pháp đề ra ngoại ngạch tây quan Thống-sứ bổ thì nay đổi vào tòa nhì phủ Thống-sứ thay M. Đỗ-Thúc bổ tri-huyện.

M. Nguyễn-Đệ, tham-tá tập sự mới bổ thì nay bổ vào tòa tư phủ Thống-sứ thay M. Ng-quang-Trinh thư ký hạng năm đổi đi nơi khác.

M. Lê-ỷ-Ỷ thông-tá tập sự mới bổ thì nay đổi đi thái-nguyên thay M. Mai-Sinh, thư-ký thượng hạng tư bổ tri-châu.

M. Lưu-Trương, tham-tá tập sự mới bổ thì nay đổi Sơn-tây.

M. Bế Lang thư ký hạng nhất nay đề ra ngoại ngạch và đổi vào phủ Toàn-quyền.

M. Ng-v-Tinh, thư-ký hạng ba tại Thái-bình nay đổi đi Lạng-sơn thay M. Bế-Lang.

M. Phạm-phan-Côn, thư ký phụ tá mới bổ thì nay đổi đi Thái-bình thay M. Ng-v-Tinh.

M. Đỗ v-Bính, thư-ký hạng nhì tại Hải-dương nay đổi đi Lạng-sơn thay M. Vi-minh-Phương lại đổi đi Hải-dương.

M. Ng-v-Quang, thư-ký hạng năm tại Nam-định nay đổi đi Sơn-la thay M. Ng-v-Long thư ký hạng tư nằm nhà thương Hanoi.

M. Trần-v-Trương mới bổ thư ký tập sự thì nay đổi đi Nam-định thay M. Ng-v-Quang.

M. Ng-v Ban, thư-ký hạng năm tại Quảng-yên nay đổi đi Sơn-la thay M. Trương-v-Chức thư ký hạng sáu lại đổi đi Quảng-yên.

M. Ng-cao thọ, thư ký tập sự mới thì nay đổi đi Ninh bình thay Ng-kế-Quang lị thế.

M. Ng công-Xiêm, thư ký hạng năm trước tòng sự tại trường kỹ-nghệ Haiphong nay đổi đi Hưng-yên thay M. Trần-quốc-Lộc nằm nhà thương.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc-kiến

Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ TRẠC

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.

2095

Hội Quảng-hưng long. — Hôm qua hội Quảng-hưng-long đã họp đại hội-đồng bất thường để bàn viên Quản-lý mới thay ông Hoàng-kim-Bằng lị thế.

Hội-đồng đồng thanh hiu ông Sơn-xuân-Hoan làm quản-lý, vì ông là sáng lập hội viên, và am hiểu công việc buôn bán của hội hơn hết.

Vậy khoản thứ 12 trong điều-lệ hội, nay đổi lại như sau này :

« Công việc trong hội Quảng-hưng-long do ông Sơn xuân-Hoan có « quyền quản đốc. Chỉ một mình « ông có trách-nhiệm mà thôi, văn vân.

Từ chức. — M. Bạch như-Thang, học sinh năm thứ tư trường nam Sư-phạm Hanoi được từ chức.

Số tiền học bổng của M. Thang đã được hưởng từ đầu đến giờ cộng là 320 đồng, sẽ phải hoàn lại nhà nước

Mấy việc đấu giá. — Chiều hôm qua, hồi 4 giờ tại sở Lục-lộ Hanoi có đấu giá thầu mấy việc sau này :

1° Việc đổ đất, xây cửa cổng và thầu đá lát đường trong khoảng kilomètre 48 — 600 đến Bảo Ga đường hàng linh số 28, tiếp với Đèo Ea đường Tuyên-quang đi Chiêm-hóa.

Việc làm đáng 29.108 p.60

Không có ai đến thầu cả.

2° Việc đổ đất và xây cái cống tại con đường từ Phả-đoan đến Lăng-bạc tỉnh Phú-thọ.

Việc làm đáng 84.724 p.

Những nhà đến thầu là :

MM. Trần-viết-Soạn bỏ tăng 15 °/.

Poachat — 9 °/.

Phéot — 5 °/.

Vậy M. Phéot được lạm thầu.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hàng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

39, Phố hàng Quạt, Hanoi

2069

Các bài cáo bạch. — Những bài cáo bạch của các nơi thuê bản-quán đăng báo, sự thực hư thế nào đã có các nhà thuê đăng chịu trách-nhiệm, nên bài thuê đăng thế nào thì bản-quán cứ thế mà đăng, ngoài những lời đăng trong bài cáo-bạch, bản-quán không biết hơn điều gì nữa. Vậy các bạn đọc báo coi thấy các bài cáo-bạch, đôi khi có muốn hỏi hoa thêm điều gì, xin cứ gửi thư đến hỏi thẳng cho các nhà thuê đăng có ký tên và đề chỗ ở bài cáo-bạch, chứ đừng viết thơ hỏi bản-quán. Trừ những khi trong bài cáo-bạch có đề câu : « Hỏi tại bản-quán » là những khi các nhà cáo-bạch có nhờ bản-quán trả lời giùm, thì tiếp được thơ của các ngài, bản-quán phúc lại ngay; ngoài giá có tiếp được thơ của các ngài, bản-quán lại phải chuyển giùm đến các nhà cáo-bạch thôi, chứ cũng không biết thế nào mà trả lời.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

của QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư đô nghị viện Bắc-kỳ hội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23, giây nói số 236

3013.

Bốn ông Thanh một ông Nhàn cùng đổi tên. — Những người có tên sau này được phép đổi tên là :

MM. Phạm-văn-Thanh, kỳ-sĩ (hội-họa) Lục-lộ quán làng Thọ-xương, phủ Lạng-giang (Bắc-giang) được phép đổi là Phạm-văn-Thành;

Ngô-văn-Thanh, thầy thuốc thi sai, quán làng Quỳnh-lâu, huyện Yên-hưng (Quảng-yên được phép đổi là Ngô-sĩ-Quí ;

Lê-văn-Thanh, kỳ-sĩ (hội-họa) sở Học-đồ quán làng Kiên-lễ, huyện Gia-lâm (Bắc-ninh) được phép đổi là Lê văn-Thành;

Tạ-ngọc-Thanh, thầy tổn Sở Bảo-hộ quán làng Đại-đồng, huyện Văn-lâm (Hưng yên) được phép đổi là Tạ-ngọc-Tbịnh;

Bùi-viết-Nhàn, thư-ký Lục-lộ quán làng Tiên-lục, huyện Tam-nông (Phú-thọ) được phép đổi là Bùi-viết-Nhân.

Tòa Nam-án. — M. Mai-Sinh tri-châu Sơn-la đã tại Các-lộc (Lạng-sơn) nay kiêm chức thẩm-phán dự khuyết tại tòa Nam-án để nhị cấp tỉnh lỵ thay M. Bùi-Liên lại nhận chức cũ là thông-phán tỉnh.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ, tiền công người lớn và trẻ con

3000

Chết trên xe-lửa. — Chuyến xe-lửa 6 giờ chiều hôm qua ở Việt-trì xuống, có một người nhà quê là Đỗ-văn-Sơn 39 tuổi quán làng Nhân-giả ổng Long-xa, huyện Nam-xang (Hà-nam), chết ngay ở trên toa hàng tư. Sở Cảnh-sát đã cho khiêng vào nhà xác và báo cho quan thầy thuốc thành phố biết.

Ai mất mandat? — Có một cái *mandat* 45 đồng đề tên là Ng thị-Hai buôn bán ở Hanoi và một cái *jacture* của ai bỏ rơi đường cái thì đã đem nộp sở Cẩm.

Tội giết người. — Quan dự thẩm Hanoi đã ủy quyền cho sở Mật-thám xét về việc tên Cư phạm tội giết chết một người nằm tại nhà thương Hanoi.

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lận, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi ổng nói 314.

Quan Đốc-tơ có ở nhà cho người đế, người ốm đến xem, ai cần lại hỏi. 2062

Bán một cái xe ô-tô « DODGE ».

Hỏi tại : Số 44, đường Félix Faure. 3054

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tàu sang Pháp. — Tàu *Chambord* chạy sang Pháp thì chiều hôm nay hồi 4 giờ đã khởi hành. Tàu lấy có chở đi Marseille hơn một nghìn tấn bắp ngô và một ít thông gạo.

Gạo xuất cảng. — Số gạo xuất cảng đi Hương-cảng trong tuần tháng Août tất cả là 216 622 kilos.

Tin tàu. — Tàu *Le Docteur Pierre Benoît* đã đến bến Saigon đi Tourane ngày 20 Août 1923, chúng đến 30 sau sẽ lại Haiphong rồi sẽ nối nào trở về Saigon, Singapore, Pondichery, Colombo, Djibouti, Port-Said, Le Havre, Dankerque, Anvers, và Hambourg ngày 9 Septembre 1923.

Vỡ ý bị thương. — Ngày thứ năm người ta đưa lại nhà thương một người thợ tiện tên là Ng-văn-Hoan, 24 tuổi, nhà ở Tam-quan đề bước thuốc. Người ấy vì làm việc vô ý nên bị thương khá đau ở đầu và bên tay trái.

Trộm hay người trong nhà lấy. — M. Granier ở số nhà 10, phố Francis Garnier vừa mới bị cô đứa ngày tỏ bạn lấy mất 700 đồng bạc mà chưa tra ra được kẻ trộm hay người trong nhà. Nguyên tối thứ năm rạng ngày thứ sáu vừa rồi M. Granier đi chơi đêm về, thấy người bồi vẫn còn thức dậy mở cửa rồi đến khi ông lên lầu thì nó chạy theo mách rằng cửa nhà giấy bị nghỉ. M. Granier vô tình tưởng buổi chiều người làm bờ quên nên lại đưa thìa khóa khóa lại, chứ không quan-tâm gì đến nữa. Sáng sớm ngày hôm sau, là ngày thứ sáu lại người bồi lấy chạy lên lầu báo cho ông biết rằng cái tủ bạc thấy bỏ ngỏ không khóa. Bởi vậy ông Granier vội vàng xuống xem rồi kiểm tiền thì thấy mất mấy vận vẫn bảy trăm hai mươi đồng. Ông bèn khám xét cửa ngỏ thì cũng có một vài chỗ có vết khả nghi thật, song ông nghi nhất cho người bồi hơn là trộm ngoài, vì xưa nay mỗi khi ông đi chơi khuya về vẫn thường thấy người bồi lấy ngủ khi một cô mà cửa thì bản khép đề ngỏ, không bao giờ siêng năng thức nhác như hôm mất bạc lẫy.

Việc này M. Granier cứ thực trình khai như thế, nên sở Mật-thámđã bắt cả người bồi người xà ích nhà M. Granier lên xét hỏi. Nghe đâu sáng ngày thứ sáu các thầy làm hiện ông cũng lên sở Mật-thám để xét.

Bắt được trộm. — Đêm 19 rạng ngày 20 vừa hiện hàng Hòm Đức-lợi ở phố Pani-Bert số 67 bị trộm vào lấy mất nhiều hàng-hóa và quần áo. Đến nay sở Mật-thám đó ra tên Ng-văn-Hương, 22 tuổi, nhà ở phố Strasbourg thấy có nhiều thứ khóa đồng mà hỏi thì hắn nói láng từng nên phải bắt. Và sau xét ra thì chính tên Hương là người nấu bếp cả cho nhà Đức-lợi, hiện bây giờ không có công việc làm, đã sẵy của vào lần trộm đêm hôm ấy.

BẮC-NINH

Nhà trường học hay xưởng dệt buộc tấm bò. — Nhà trường học Pháp-Việt ở phủ-lị Thuận-thành, trước khi nghỉ hè đã bị mấy trận gió thổi mạnh những lá lợp trên mái bay trụt đi mất nhiều, tường vách xung quanh và mặt kính cửa lỗ vỡ nhiều chỗ. — Việc đó thầy trợ-giáo trường ấy đã trình quan Đốc-học bẩm quan trên cho chữa và lợp lại cái nhà trường ấy.

Nay nghỉ hè sắp hết, chỉ còn mấy hôm nữa đã khai trường mà vẫn chưa thấy lợp lịch trên cho chắn chạy gì cả, thì đến ngày khai trường đến nơi nếu trời nắng đã vậy trời mưa thì không có chỗ dạy học !

Trong tháng nghỉ hè vừa rồi, nhà trường không ai trông coi, trẻ mục-đồng vào nô nghịch và đem trâu bò vào buộc cả trong trường, phá vỡ mặt kính, long tổng bàn ghế, phân rác đầy trường. — Mấy tháng nay trời mưa luôn nước giột vào trong lớp giếnh lên chẳng khác gì ngoài sân, bây giờ trông nhà trường ấy giốt nát bẩn thỉu lắm, thật là tiều tụy quá, chả khác cái xưởng buộc trâu bò vậy.

Mong rằng quan trên cho chữa lại nhà trường học ấy ngay để lấy nhà khai trường, kẻo để bậu mất người qua lại, cho lời bình phẩm đến trường học phủ-lị !

Hoàng-văn-Tỷ lại cảo

YÊN-BAY

Trả lời bài « làm gì mà xúm đông xúm đỏ thế ». — Trong số báo ngày 18 Août 1923 có đăng một bài ký là một người đọc báo lại cảo, bài ấy có cam thiệp đến cửa hiệu mới mở của tôi. Vậy vì lẽ công bằng tôi xin có mấy lời trả lại như sau này :

Ông lại cảo bảo tôi là rất phải, song tôi thiết tưởng cứ như ý tôi thì tôi xem ra bài ấy không có nghĩa, và chẳng những lời ông khuyên khích đó lại khi phạm đến người quá nữa. Trên đầu bài ông có nói rằng xem cửa hàng này buôn bán những chi chi, mà ông quên không kể rõ ? Tôi vì sự muốn tiện lợi cho người bản tỉnh nên mới mở một ngôi hàng đối trường, để vậy hàng đối trường, tất phải bán những của đối, bức trướng về việc hiếu việc kỵ chứ lại còn có buôn bán gì nữa.

Sau ông lại có nói, lẽ cho hàng tôi không biết có đăng những việc không ? Vậy xin trả lời ông rằng tôi đã mở hiệu thì tất tôi cũng đã trù tính lắm lắm. Và nhân mấy lĩnh đây chẳng dám có vậy hiệu tôi sao lại lẽ lắm, mà cứ như lời ông nói hỗ mở ra hỗ lại đóng vào được ?

Thôi xin nói qua mấy lời để ông biết và từ nay có đi những việc thế xin ông khuyên khích một cách khéo hơn, chứ không thì chẳng ai dám mở hiệu mới nữa.

Lê-thị-Thành
55, Rue Yên lạc, Yên-báy.

HƯNG-YÊN

Mới tôm được một — Mới rồi đường điện-thoại Hanoi-Haiphong lại có kẻ cắt trộm mất ngót 200 thước giây ở về địa-phận làng Khuyến-hiện và Lương-tài. Nguyên đường giây này mất trộm đã nhiều lần, nhưng đó mãi chưa bắt được đứa thủ phạm, nay sở Mật-thám đó xét đã bắt được một đứa trong nhà thấy ngót 10 kilomètres giây đồng.

Một điều nên biết. — Nhà Bưu-điện Bần-yên-nhân đã được phép nhận bán *mảng-đa* (mandat) từ ngày 16 Août. Vậy từ nay trở đi, những người ở về hạt phủ Mỹ-hào, huyện Văn-lâm và Yên-mỹ có cần mua bưu-điện hay là lĩnh bưu-phiếu thì có thể cứ đến nhà Bưu-điện Bần mà lĩnh không cần phải lên tận tỉnh như trước nữa.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	24 Août hồi 8 giờ	25 Août hồi 8 giờ
Lao-kay	78.40	78 20
Yên-bay	29 93	30 03
Việt-trì	14.75	14.61
Hanoi	10.60	10.42
Vạn-yên	7.80	»
Hòa-bình	6.50	6 60
Tuyên-quang	6.90	6.55
Phú-đoan	22.27	22.15
Phả Yên-bình	2.00	1.92

Trên sông Thái-bình

	24 Août hồi 8 giờ	25 Août hồi 8 giờ
Thái-nguyên	20.90	21.85
Lim	4.40	4.40
Phả Lạng-thương	5.55	5.27
Đáp-cầu	5.75	5.55
Phả-lại	4.55	4.39

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những kinh lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mù 9 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tờ Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTÉS qui ông, có chế tiến một thứ rượu bổ để trong ngự dụ ở các nơi hay, đáng nên gia thưởng, trước lúc phê thì gửi cho qui-được phòng chế-ang để lễ thanh-giá.

Khâm thử.

以嘉有祇定三
獎製製想得年
絲酒精消內五
綸瓶經毒外月
賜理試驗用所
頒藥局檢服製
售免降準
給費

Rượu n[illegible] đã [illegible]-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$35 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thật có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

NINH-BÌNH

Những nỗi khó chịu về đi tàu Kim-sơn. — Bẩm các ngài khách đi tàu Kim-sơn có nhiều người phải lấy làm phàn-nàn về nhiều nỗi khó chịu trong khi đi tàu ấy.

Nào như lúc mua xé ở các bến nhỏ, nào những nỗi người làm tàu vô lễ, lại những nỗi tàu chạy không đúng giờ. Ở các bến nhỏ thì tàu không khi nào chịu cho đỗ lại cho hành khách lên xuống từ tử, hễ ai muốn đáp tàu, thì phải xuống sẵn một chiếc thuyền con đợi ở bến, khi tàu đến thì bơi thuyền chạy theo tàu mà lên; như thế thì nguy hiểm lắm, là sợ những đàn bà, con gái, yếu ớt lưỡng cưỡng mà ở trượt chân thì khốn; lại đến khi xuống cũng vậy, ai trông thấy thế cũng phải rùng mình. Ấy là sự lên xuống thì đã cực như thế, còn đến cách đối đãi với hành khách lại càng chán lắm nữa. Như hôm 19 Août vừa rồi, chuyến tàu từ Kim-sơn lên tỉnh, có một người vợ lính lên tỉnh tỉnh mandat, một người làm tàu thấy người ấy đi có một mình, liền trên gác, lại lấm cách khả ố khả bỉ lắm nữa, làm cho mọi người phải chướng mắt. Có một người cai khỏ xanh thấy thế, đem lời nghĩa-lý mà bảo, kẻ kia đã không nghe thì chớ lại xông lại hành hung. Có một người là anh người cai ấy chạy lại can, chúng liền xúm nhau lại đánh hai người một trận đau quá, toạc cả mặt mũi, sưng cả mình mẩy. Người cai ấy vì trong tài có tiền, lại có đứa con trai chừng 7, 8 tuổi đi theo nên không dám chống cự, chỉ giữ lấy bạc và ôm lấy con, tuồi mà cũng mất một cái đồng hồ. Người kia thì mất sấy đồng bạo ở túi. Chúng thấy ăn mặc quần áo ngắn, thì lại toan xử bất nạt nữa, liền trói người kia lại, chực sinh sự vu oan. Sau chúng bàn bạc với nhau làm sao không biết, thấy tên ba-toang lại xin lỗi người cai và xin cởi trói cho người kia, nhưng người cai không nghe. Chẳng biết sau về tỉnh quan xử ra thế nào, nhưng đi tàu mà bị thiệt thòi như thế thì nghĩ có đáng tức không.

Nguyễn-văn Thuộc lại cáo

VIỆC KINH-ĐÔ

Long tinh tường-thưởng. — *Bài này đã đăng trong số báo hôm qua, nhưng vì thợ sắp chữ còn bỏ sót nhiều chữ nhầm, thành ra nhiều câu sai nghĩa. Vậy nay xin đăng lại cả nguyên văn cho đúng.*

Ông Quang-lộc tự-thiếu-khanh lĩnh viên-ngoại bộ Hình Trần-đình-Châu và ông Quang-lộc tự-thiếu-khanh lĩnh chức-vụ Cơ-mật Nguyễn-Kỳ có biên chép một quyển « Bổ-nghị-luật-lệ-tập-biên » có cả chữ Hán và chữ quốc-ngữ cho tiện người làm việc và các tổng lý có nơi tra cứu đặng để làm việc quan, cách mấy tháng nay trong báo đã có rõi đến rồi.

Nay viện Cơ-mật tâu lên xin cho hai ông ấy in mà bán, mông ân Hoàng-thượng phê vào mặt tờ phiến như sau này:

« Trần-đình-Châu và Nguyễn Kỳ biên tập quyển « Bổ-nghị-luật-lệ » để tiện đàng khảo cứu mà nơi theo thật là có công với sự làm việc Vậy chuẩn thưởng cho hai viên lấy mỗi người một cái Ngũ-hạng Long bội-tinh để mà khuyến-tưởng. Còn quyển sách ấy cho phép được in hành, Khâm thử ».

Vậy xin có lời mừng hai ngài và mừng ai nấy nào may mai quyển sách ấy xuất bản sẽ được quốc-dân hoan nghênh cho khỏi phụ cái công trình của người biên tập.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Bão to — Ngày 23 Août từ 12 giờ trưa gió bắt đầu thổi mạnh, đến 3 giờ chiều thì dữ quá, phần thì mưa như trút nước chẳng nhà nào là khỏi dột, phần nhiều ở trong nhà cũng như ngoài sân vậy; gạch ngói rơi xuống rầm rầm, nhiều nhà tranh bị đổ vụn, còn thì bị gió lốc lên hết. Hiện nay mới biết có ba cái nhà gạch bị đổ, một cái nhà của hội nghĩa-địa Annam, vừa mới lợp xong chỉ còn thiếu cửa nữa thì nay bị đổ sập xuống, thiệt hại đến một nghìn bạc, một cái nhà hai tầng của một thầy đội Kiểm-lâm cũng mới làm xong được giảm tháng nay, bây giờ bị sập, và một cái nhà nữa của một người Khách vừa mới xin được một lô đất ở rơi chợ chùa.

Bao nhiêu cây cối đều gẫy hết, chỉ còn trơ cái thân cây, chẳng còn cành nào sót, nhiều cây bị đổ nữa.

Con các nơi nhà quê chưa biết sự thiệt hại thế nào, song xem như trận bão này thì cũng lại nhiều.

Còn người thì chưa biết có ai việc chi không?

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Người mình ở nước người. — Năm 1920, chúng tôi có xin phép quan thổ-biển bản-hạt lập thành được hội Việt-Nam Ái-hữu, ngõ-hầu ngài là « chiếu điển » chúng tôi cũng tự biết đây là nơi quan-chiêm nên mọi sự cử-chỉ đều phải suy trước nghĩ sau vì chỉ những sợ người ngoài « vơ đũa cả nắm » chỉ-nghị đến cả nòi giống Hồng-lạc nhà.

Gần đây hội chúng tôi mới kiếm được vừa một mẫu đất ở làng Hoi-Tèon (Hải-thần) cách tỉnh-lỵ Fort-Bayard chừng 2500 thước tây để làm Nghĩa-trang an táng những người chẳng may xấu số thiệt phận, trong khi lìa thú, bỏ nắm xương tàn lại đây; và để liện bề thăm viếng tỏ tấm lòng thương xót người cùng nòi cùng giống.

Mới rồi chúng tôi có mở một cuộc lạc-quyên trong anh em toàn-hội, lấy tiền sửa sang Nghĩa-trang ấy, cũng là cải tăng những ngôi-mộ lâu năm vào đấy.

Vậy chúng tôi xin có mấy lời kính các ông các bà nào có thân-bằng cố-hữu qui-liện tại đây mà muốn để chúng tôi cải-táng vào Nghĩa-trang Việt-Nam Ái-hữu hội thì xin cứ viết giấy cho chúng tôi biết rõ những ngôi mộ ấy ở vào những nơi nào.

Chúng tôi nay lại được cơ-động mở cuộc lạc-quyên nữa để làm Hội-quán cho hội Việt-Nam-Ái-hữu được đời đời phồng phất tại đây để biểu-dương cái mối đồng-tâm, cái giây liên-lạc, cái tình chung-loại, cái nghĩa hợp-quần của đồng-bang ta ở nước ấy cho tỏ-rạng non-sông nhà với đất nước người ở chốn phương xa đất lạ này.

Hiện nay mới có 25 ông đã quyên cho hội chúng tôi mỗi số tiền là 750p. nhưng chúng tôi cũng dám chắc trước rằng chúng tôi còn phải trông-cậy vào đồng-bang ta ở nước nhà về việc gây dựng nhà « Hội-quán-Việt nam » của chúng tôi ở nơi khỏe-địa sau này nhiều.

Đem chuông sang giảng nước người,
Chẳng kêu ai đám một hồi cho kêu.

Nay kính trình,
Thay mặt Tòa Trị-sự
Hội Việt-Nam-Ái-Hữu
lại Kouang Tchéou Wan

Phó hội trưởng: Lê-văn-Tứ
Thanh-tá sở Công-chính.

Những ông liệt-kê sau này đã quyên tiền cho hội Việt-nam Ái-hữu về việc Nghĩa-trang.

MM. Du-bộ-Vân thư-ký sở Thương-chính Fort Bayard 50p. Hoàng-văn-La, sở Công-chính, 20p; Phạm-Ngân, quản-lý hiệu Nguyễn-hữu-Thu tức Seo, 15p. Lê-văn-Tứ, Thanh-tá sở Công-chính, 15p. Thân-trọng-Yêm, thanh-tá ngạch Tòa sứ, 15 p. Hoàng-dụng-Trí, Thương-mại, 15 p.; Lê-đình-Mai, Chủ-sự sở Điện-báo Tchékam; 15p. Nguyễn-ngọc-Lâm, thư-ký ngạch Tòa-sứ; 10p. Hồ-văn-Tấn, thư-ký ngạch Tòa-sứ; 10p. Phạm-viết-Giao, thư-ký sở Vô-tuyến-điện, 10p. Nguyễn-hữu-Chi sở Công-chính, 10p. Vũ trọng-Mai, sở Công-chính: 10p. Lê-vũ-Tuân, thư-ký ngạch Tòa-sứ 10p Vũ-ngọc-Thành, thư-ký ngạch Vô-tuyến-điện, 6 p.; Trần-đức-Vượng thư-ký Vô-tuyến-điện, 6 p.; Ng-đức-Trác, thư ký ngạch Tư-pháp, 6 p; Trần-đức-Yêu, thư-ký ngạch Tòa-sứ, 6 p.; Ng-văn-Lợi, thư-ký Vô-tuyến-điện Hanoi. 6p; Phạm-đình-Tuyển, thư-ký Tòa-sứ, 6p.; Hoàng-trọng-Sinh sở Điện-báo Tchékam, 6p.; Lê vũ-Huấn, thư-ký sở Công-chính, 5 p.; Ng-văn-Đôn, sở điện-báo, 5p.; Cao-ngọc-Lưu, thư-ký Tòa-sứ, 5p.; Đinh văn-Sâm, sở Công-chính. 5p.; Lê-văn-Vỹ, thư ký sở Điện-báo, 5p; Ngô-quang-Ngân, thư-ký Tòa-sứ, 5p.; Lương-Biền, Thương-mại, 5p.; Quách-xuân-Hảo, ngạch Vô-tuyến-điện 5p. Lương-ngọc-Hỷ. Thương mại; 5p. Phạm-đức-Thăng, Đốc-học trường Pháp-Hoa Tchékam; 5p Mạc-văn-Nghiêm, sở Công-chính Tcheétam; 5p. Lý-trần-Cư, chủ sự sở Điện-báo Pô-Tsi: 5p. Nguyễn hữu Bích, thư-ký Thương-chính Hanoi; 3p. Trần-tôn-Chánh, thư-ký Tòa sứ; 3p. Trần-khắc-Chiêm, thư-ký sở Công-chính: 3p Đinh-hữu-Khánh, sở Điện-báo; 3p. Nguyễn-văn-Am, thầy-phái Tòa-sứ; 3p. Nguyễn-quang-Phát, tỉnh nhà Thương; 3p. Hoàng-minh-Luân sở Sen đầm; 3p Mai-Kỳ, Thương-mại; 3p Phạm-văn Hiến, quản ngạch Đề-Lao; 3p. Hoàng chánh-Tâm, thư-ký Tòa sứ; 3p. Trần-trọng-Kỳ, thư-ký tòa Đốc-lý Tchékam; 3p. Nguyễn-văn-E, tỉnh nhà Thương Tchékam: 3 p. Đại-sinh-nguyên hiệu; 3 p. Ng-văn-Phụng, Thầy-thuốc ngạch Dưỡng-pháp 3p; Phạm-đức-Hòa, Đội ngạch Đề-lao 3p; Nguyễn-văn-Liên, sở Công-chính 2p; Lê-qui-Hòa, Thương mại 2p; Nguyễn-đức-Liên, Đội ngạch Đề-lao 2 p; Nguyễn-đức-Giản, Đội ngạch Đề-lao 2p; Ng-đức-Nhuận, sở Vô-tuyến-điện 2p; Hoàng-v-Phương, 2p; Đỗ-văn-Cát. chủ-sự sở Điện-báo Taiping 2p; Trần quang-Bảo, Thương mại 2p; Nguyễn-văn-Đà, tỉnh nhà Thương Tchékam 2p; Nguyễn-văn-Ấn, 1p; Đào-văn Nghi, tỉnh nhà Thương 1p; Nguyễn-đăng-Quỳnh, hiện Nguyễn-hữu-Thu, 0p.50; Trần-ay-Nghi, hiệu Mẫn-khánh 0p.50; Nguyễn-văn-Lương, thư-ký Vô-tuyến-điện 0p 30; Tổng số 390p.80.

Xin thay mặt cả hội Việt-Nam-Ái-hữu cảm ơn các ông một lần nữa.

Phó hội trưởng Lê-văn-Trí.

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 25 Août 1923

TIỀN VẠN LỊCH

CHỨC CẬU TAO

(Tích mới soạn)

Nào ai đời dạ bạc đen,
Nực cười cho cái trận ghen thinh linh
Ngu-si được hưởng thái-bình,
Chữ duyên đã chót mối tình nên thương.

Tối chủ nhật 26 Août 1923

CẦN TẠO-HÓA

Tối thứ hai 27 Août 1923

Diễn hai tích

Một tích chèo cổ — Một tích tuồng khó

Tích thứ nhất:

KIM-VÂN-KIỀU

Tiếp theo:

ĐƯƠNG-DƯƠNG TRƯỜNG-BẢN

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mới chiếu cố.

2045 MẠO THỊNH kính cáo

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các bạch cần bán-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đắt được, lại viết thư trách bán-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho sở mua các ngài tự rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đăng-ký ba chương mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès.
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông đề giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
2094. Y. M. Grenès.

Một thứ thực-phẩm có ích

Thực-phẩm có ích, chẳng gì bằng một thứ nước-mắm của Việt-Nam ta, nên HẢI-LỢI Công ty chúng tôi hết sức khảo cứu các miền Hải-tần để chế-tạo tìm những cách nhỡ nước mắm, cho thật là: tinh-khiết, sạch sẽ, hợp cách vệ-sinh, chế theo đúng điều-lệ nhà nước ngày 21 tháng chạp năm 1916 để nhận dân ta dùng được bổ-ích vậy.

Chúng tôi hiện nay đã ổ-chức nghề ấy. Xưởng chế-tạo lập tại Thái-hà (Hà-đông).

Tổng cục tại 72, phố Mới (Jean Dupuis) Hanoi, hiện đã có quan Chánh tòa Vệ sinh khám nghiệm cẩn thận. Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ, qui-khách nào chiếu-cố, tôi là phải vâng ý. Song lại có các hạng đặc-biệt đong chai rất sạch sẽ ngon lành, hiệu sự vân-nhã, lễ bèn tiện đạng, có lẽ lại tiện hơn các thứ tẻ biển khác, xin qui khách chiếu cố.

Người nào ở xa muốn đáng đến thử gì, xin viết thư về Tổng-cục, chúng tôi sẽ làm tiện đường gửi theo cách kiểu hàng giao ngân tế tế.

Còn muối, mắm, mắm-tôm, và các hải-vị khác sau cũng sẽ có.

GIẢI-LỢI Công-ty
Chủ bạch
2092

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui-khách và thân bằng cố hữu biết cho rằng: tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ nhựng bạc ở phố, hàng Bạo, số 16, Hanoi, cho bà nhạc tôi tên là Đặng-thị-Trường, từ tôi đương tăng sự sẽ công; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin cứ tới thẳng tới thân đến bản-hiệu đã có quản-lệ nghênh tiếp săng như tôi. Xin các ngài chiếu cố cho.

Cần thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi nói tôi ở tại phố hàng Da, số 46, Hanoi thì lấy làm tiện lắm.

Kính cáo.

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.
46, Rue des Cuirs, 46, Hanoi.

56 14

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được gia trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thứ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tổ ngự-sử nói:

— Việc *Dương* công-tử thi đỗ cử-nhân, tiền-độ đã biết chuyện cả. Nguyên là nhờ có *Lục-văn-minh* tri-huyện *Kim-khê* đó! Khi trước quan *Lưu* án sát ở *Giang-tây* có tham-hặc *Lục* tri huyện thì *Dương* ngự-sử hết sức chu-toàn hộ, vì thế *Lục* tri-huyện lấy việc ấy để đền ơn, vừa rồi *Dương* ngự-sử còn vì *Lục* tri-huyện mưu một việc, nhưng *Chu-anh* không chịu, cho nên mới thôi. Xem thế đủ biết *Dương* công-tử quả không phải là chân tài, sao đáng sánh đôi cùng lệnh-ái.

Bạch thái-thường nói:

— Việc ấy bất-tất nói nữa, chỉ xin niên-huynh trả lời cho hắn biết rằng tiền-độ không thuận.

Tổ ngự-sử nói:

— Vâng, tiền-độ xem lành ý!

Nói xong, toan cáo-từ lui ra, nhưng *Bạch* thái-thường không nghe, lại bắt ở đấy uống rượu và ăn cơm sáng, rồi mới được về, *Tổ* ngự-sử sau khi từ-biệt *Bạch* thái-thường thì đi thẳng đến *Dương* ngự-sử.

Dương ngự-sử ra đón và nói:

— Phiền-lụy niên-huynh quá, không biết lấy chi mà đền ơn.

Tổ ngự-sử nói:

— Nhưng nào có được việc gì đâu, xin niên-huynh lượng-thứ.

Dương ngự-sử nói:

— Chẳng lẽ *Bạch* niên-huynh lại không bằng lòng hay sao!

Tổ ngự-sử nói:

— Hôm nay tiền-độ đến yết kiến *Bạch* thái-thường, đem lời niên-huynh nói với ông ta thì ông ta đáp rằng đáng lẽ vàng lời mới phải, nhưng một là vì cái cáo-tài của cháu-lang, người con gái ngu dẫu kia không đáng làm bạn; hai là vì ông ta hiềm-hoi, cha con nương-tựa nhau, không muốn gả chồng xa, thêm nỗi ly-biệt; ba là vì con gái tôi hãy còn nhỏ, muốn để thư-thả ít lâu. Vì thế mà không thể vâng mệnh được.

Dương ngự-sử nói:

— Mấy lời ấy đều là ông ta thoái-thác cả. Tiền độ đã biết ý ông ta chỉ hiềm tiền-độ quan nhỏ, không được môn-đương hộ-đối chứ chỉ. Để không tiền thì xin thôi, nhưng tiền-độ đây dẫu bỏ-mạ, chưa dễ nỗi không tìm được một người con dâu. Con gái ông ta năm nay 16 tuổi, còn bé nhỏ gì! Tỉnh *Giang-tây* dẫu xa, chẳng lẽ cứ giữ con gái ở nhà mãi hay sao! Tiền-độ thử xem rõi ông ta gả cho hạng người nào, con-cái nhà ai vậy!

Tổ ngự-sử nói:

— Niên-huynh chớ nên nóng-nẩy, *Bạch* thái-thường vì lòng yêu con mà còn thôi cố chấp, lại vì tiền-độ không khéo lựa lời. Nhưng đợi trong ít lâu, chắc đâu ông ta không có ngày tỉnh-ngộ. Niên-huynh đã vì lệnh-lang muốn cầu người hiền-nội-trợ, cũng nên hãy thư thả rồi tìm người khác làm mối xem sao.

Dương ngự-sử nói:

— Niên-huynh đến nói mà ông ta không nghe thì phỏng còn nhờ ai cho được. Tôi, xin thôi! Tiền-độ cứ mà ông ta không thuận, nhưng thiên-hạ-sự nào biết thế nào, chắc đâu không có ngày ông ta lại phải đến cầu tiền-độ! chỉ tiếc cái công khó-nhọc của niên-huynh mà thôi!

Tổ ngự-sử thấy *Dương* ngự-sử nói gắn, liền nói:

— Tiền độ đã hết sức nói mãi, ngặt vì ông ta cố chấp, tiền độ cũng không thể làm thế nào. Tiền-độ hãy xin cáo-từ sau này nếu gặp cơ-hội, sẽ lại cố-công giúp.

Dương ngự-sử nói:

— Đa tạ, đa tạ!

Tổ ngự-sử cáo từ lui ra. *Dương* ngự-sử tiễn *Tổ* ngự-sử về rồi, quay vào nội trong phòng, càng nghĩ càng thêm căm tức.

Dương ngự-sử nghĩ thầm: Lão này mới khỉ-ô chứ! nếu đã không thuận thì cứ sao hôm trước lại bảo *Ngô* hàn-lâm sửa rượu mời cha con ta, có phải quả là hắn cợt ghẹo ta vậy. Huống chi sau này hắn vẫn cậy tài, có ý kiêu ngạo khinh ta, ta vì lình đồng-niên, chẳng chấp làm chi. Hôm trước thưởng cúc, làm thơ, nông rượu, hắn dùng bao nhiêu những câu châm-chọc mà ta vẫn cố nhịn hoài. Nay ta cầu hôn, chưa đến nỗi nhục gì cho hắn, cớ sao hắn lại không thuận. Bây giờ ta tất phải tìm một việc gì mà trị hắn, làm cho hắn biết tay!

Dương ngự-sử ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi nói:

— Có kế rồi! Hôm trước ta nói chuyện với hắn, cho việc nghênh-thỉnh thượng-hoàng là một việc khó, hắn lại cười ta là không có khí khái trượng phu. Nay nhân triều-đình đang cần người đi nghênh-thỉnh thượng-hoàng, ta chưa biết tiến-cử ai, chi bằng tiến-cử hắn, thử xem có khí-khái trượng phu của hắn thế nào. Và hắn không có thể-thiếp, bây giờ đi sang đất giặc, thử xem hắn đem con gái ấy-thác vào ai. Chỉ sợ đến bấy giờ muốn thông-gia với ta thì đã chậm lắm.

Dương ngự-sử nghĩ vậy, mới viết một bản tấu nói *Bạch* thái-thường là người lão thành lịch-luyện và có tài-khí, nếu sai đi nghênh-thỉnh thượng hoàng, quyết không để nỗi nhục-mệnh, rồi mật đưa cho Đế-sư viện trưởng-quan đi tâu với triều-đình.

Đô-sát-viện trưởng-quan đang khổ vì nỗi không chọn được người, liền tức khắc trì hồi cùng các quan triều-thần để công cử hai người là quan thái-thường tên gọi *Bạch huyền* và quan Đô-cấp-sự-trung tên gọi *Lý-thực*.

Đến ngày hôm sau, triều đình giáng chỉ thăng chức cho hai người ấy và sung tâm chính, phó-sứ để đi hầu-vấn thượng-hoàng, lại giáng bản-hiến cùng quan giữ. Hạn trong năm ngày phải khởi-hành.

Bạch thái-thường nghe tin, ngẫn người ra mà phàn-nàn rằng:

— Không biết tự ai hãm-hại ta như thế!

Bạch thái-thường nghĩ quanh nghĩ quẩn, rồi lại nói:

— Việc cáy chẳng tại ai cả! ta chắc chỉ tại *Dương-đình-chiêu* chủ-hôn không được, mới lập kế hãm-hại ta thôi. Hắn dẫu đám lòng tự-cáo mà hãm-hại ta, nhưng ta thiết nghĩ ngày nay thượng hoàng bị khốn ở nơi đất giặc, ta là đọc thần-tử, cũng mong được dịp sang hầu-vấn thượng-hoàng. Hoặc nhân giảng hòa hiếu mà nghênh-thỉnh được thượng-hoàng về triều thì cái công ta lại ra chẳng chừa lắm thử hai này, mới không đến nỗi bỏng. Chỉ hiềm một nỗi quân-giặc phản-trắc, ta đi chuyến này chưa biết chừng chậm thế nào. Trong nhà còn chút con dại yếu-đuối là *Bằng-ngọc* kia ở một mình sao được. Huống-chi đến lúc nay đem lòng thù ta, sau khi ta đi vắng rồi, tất còn gây ra nhiều nỗi phong-ba, nếu không khéo đề phòng thì khó lòng mà tránh khỏi tay hiểm-độc.

(Còn nữa)

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

7, Rue des Cais.. s, 7 — Hanoi

NGUYỄN-TIẾN-HAM, propriétaire

Diplôme de mérite

Exposition des Beaux Arts 1926
Concours Foire de Hanoi 1922

Télégramme THUẬNTHÀNH bottier Hanoi

Catalogue franco sur demande

2096

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MAO

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, hiện có quý-quan trông-nom chu-nhận, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin các quý-khách nhận rõ hiệu rượu ÔNG SAO cho khỏi nhầm.

Bản-hiệu làm quản-lý ở Đông-Pháp, bán thứ rượu Rhum Grands Mornes Get-Frères, giá vừa rẻ mà lại ngon hơn các thứ rượu Rhum khác.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu-cố đến cho.

Ống nói số 867

2073

Bệnh hen

Dùng thuốc nước và thuốc bột ESPIC thì chóng bớt và chóng khỏi. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris. Nên nhận chữ ký J. ESPIC ở trên đầu thuốc.

Hiệu GIỤ-ÍCH của Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115, có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hoa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2055

Hỏi bạn-hàng bản-quốc

nếu muốn giữ cho sức khỏe được lành

Nên hút thuốc lá quấn rồi và chớ quấn hiệu « CORONA » (hiệu riêng) vì thuốc ấy không làm rát cổ họng, cả người có tuổi hay là sức-khỏe yếu-ớt cũng có thể hút được.

Nên mua thuốc xì gà (cigares) (hiệu riêng) « EXCELSIOR » và « EL NINO » thứ xì-gà EL NINO đựng bằng hộp sắt.

Bán khắp cả mọi nơi

Quản-lý ở Đông-pháp là hiệu

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX - HANOI - HAIPHONG

Bán lẻ: *Ở cửa hàng 69-71, phố hàng Khay (Rue Paul-Bert), Hanoi.*

Bán cắt: *Ở cửa hàng 28-30, phố hàng Giò (Bd Gia-long), Hanoi.*

Bán lẻ và bán buôn: *Ở cửa hàng 43, đường Paul-Bert, Haiphong.*

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

55-43, phố Xe-điện (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng quí-khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Thực là hại cho đường thể-dục và đường đức-tính;
Thực là hại cho sức khỏe;
Thực là ngăn ngủi ngày giờ.

Đức ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE** *làm cho ngủ ngon.*

Thuốc này rất là cần dùng cho các xứ nóng.

Ở các hàng báo chữ to đều có cả.

2058

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản quán

Giá mỗi quyển . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Gửi ở xa, xin viết thư về cho

ông Bùi-xuân-Tuông

61 — 63, Rue du Coton, Hanoi.

Nhiều kiểu lạ!

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.

2065

寿證林桂張

NỚI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện càng rõ, thì lại hay bị đàm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, kể không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề vô cùng khổ não.

Khi xưa chẳng hạn nào dùng đao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, nay nhờ tôi dùng thêm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy năm thôi những nỗi mạn-tính kỳ-quặc rồi, mà trong khi dùng thuốc có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM

Đông tiếp khách từ 8 giờ trước sáu đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ trước đến 6 giờ.

Các tỉnh xa đều nên hỏi tiếp.

Thư có tem trả lời ngay.

2066

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

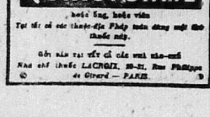
泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình quí-khách các tỉnh được biết rằng Bởi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10%, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2065

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2091

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tại tất cả các thành-phố Pháp trên đường một cho thuốc mau.

Gửi mẫu tại tất cả các vùng xa-xôi

Nhà chế thuốc LACROIX, 20-22, Rue Philippe de Girard — PARIS

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một hiệu chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ

2083

Mũ bằng liège có ở đâu làm được không?

Chính ở hiệu **HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi,** hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

2043

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 5 quách cân chúng tôi xin hạ giá mỗi cái 1$00, nên chiếu giá không bớt thời xin hiệu cái đính giọng vàng có hộp xin xem như sau này:

			giá trước	giá nay
Đồng hồ đeo tay chữ tí thấy giờ			5$40	4$40
—	lá	cỡ tí-ti-ty	— 8 00	— 6 00
—	lá	kim thép và kim vàng	— 4 00	— 3 00
—	lá	vuông thực xinh	— 5 50	— 4 50

Đã các quý-khách chiếu cố cho tí nữa mà không hết giá, chiếu giá trước) thời xin xinh tặng 1 cái kính gọng vàng đôi mồi và 1 cái hộp kunh sinnofom và cả tiền cước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

2040

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố La-cám)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội.

Có các thức rượu mùi và rượu nồng trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp quí-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH:

Một bữa ăn không rượu	1$00
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	18.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đồ ăn nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày quí-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có **buồng cho thuê** ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2064

P. DIÊN, Chủ-nhân

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

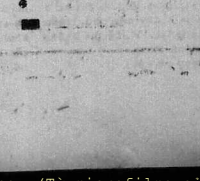
52, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gió-đa và bà Hoàn-kiếm trông sang

華 PAO-VA 寶

25, Phố Hàng Bè, Hanoi

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngọc rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, điếu văn vân.

2° Một bọn nhẫn kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhẫn kính gọng bằng vàng lắp, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quê xuống đến bọ mà đeo những nhẫn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quýt đeo bỏ, đồng-hồ bỏ sa-mông, đồng-hồ bỏ thước, đồng-hồ chân-chim, vân vân.

4° Một bọn chuyên có đầu sơ, lọ sơ, bút sơ, hễ có cỡ thầy-tiên nay là bày cảnh cũng được và tử kính vân vân.

5° Một bọn có mặt-thuật ở bản-kính sang.

Các thứ hàng mới sang xử năm sẽ trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy tên quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Bản nào có sự trang, chân bản, ngọc ngà, vàng thì không xá, chào các quí-khách đồng cả trong cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bè, số nhà 25, Hanoi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường". (Từ microfilms của Đại học Cornell)